

5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirliği¹

Alpaslan OKUR* Gökan ARI** Fatma ERSOYOL*** Esra K. OKUR****

Özet

Ders kitaplarının niteliği ve öğrenci seviyesine göre olması büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı, 5.sınıf ders kitaplarında yer alan metinlerin okunabilirliğini ölçmektir. Bunun için Ateşman ve Uzun-Çetinkaya okunabilirlik formülleri kullanılmıştır. 5. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde ortalama sözcük ve tümce uzunluğu, metinlerin okunabilirlik güçlüğü ve okunabilirlik düzeylerinin öyküleyici ve bilgilendirici metinlerde değişip değişmediği belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma tarama modelindedir. Çalışmanın örneklemini Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Koza Yayınları, Ada Yayınları, Engin Yayınları ve Özgün Yayınları 5.sınıf Türkçe ders kitaplarındaki 100 metin oluşturmaktadır. Formüller uygulandıktan sonra elde edilen sonuçlar, her iki formüle göre analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre öyküleyici metinlerin okunabilirlik açısından bilgilendirici metinlerden daha kolay olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okunabilirlik, ders kitapları, metin

Readability of Texts Turkish Textbooks in Grades 5

Abstract

Quality of textbooks and according to level of the students are great importance. The purpose of this research is to measure readability level of texts in 5th grade Turkish textbooks. For this, Ateşman and Uzun-Çetinkaya's readability formulas was used. In 5th grade Turkish text books average word and sentence length, readability level of difficulty and it tried to determine readability level of difficulty to change of narrative and expository. The research was designed in survey research. The sample of the study is published by the Ministry of Education, Koza Publications, Ada Press, Engin Publications and Özgün Publications 5th grade Turkish textbooks, 100 text. The results obtained after applying formulas, each two relative to were analyzed. According to the results of the study determined that the narrative easier than expository in terms of readability.

Key words: Readability, textbook, text

¹ Bu çalışma, Okur ve Arı tarafından İlköğretim Online dergisinin 2013-12(1) sayısında yayınlanan "6, 7, 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirliği" adlı makalenin, 2012/2013 eğitim döneminden itibaren uygulamaya konulan 4+4+4 sisteminden dolayı, tamamlayıcısı niteliğindedir.

* Yrd. Doç. Dr. – Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü- aokur@sakarya.edu.tr

** Yrd. Doç. Dr. – Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü- gokhanari1977@gmail.com

*** YL Öğrencisi- Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi ABD- fatmaersoyol@hotmail.com

**** MEB - Türkçe Öğretmeni- eskarok@hotmail.com

GİRİŞ

Türkçe öğretiminde en yaygın kullanılan materyal ders kitaplarıdır. Özbay'ın (2003) yaptığı araştırma da Türkçe öğretmenlerinin derslerde % 94,4 olarak en çok yararlandığı kaynağın ders kitabı olduğunu göstermektedir. Bu bakımdan ders kitaplarının niteliği ve öğrenci seviyesine göre olması büyük bir önem taşımaktadır. Çünkü öğrenci dil bilinci ve yeterliğini Türkçe dersinde karşılaştığı metinler sayesinde kazanacaktır.

Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları Yönetmeliği'nde (1995) "Kullanılan kelimeler ve cümle yapıları öğrenci seviyesine uygun olmalıdır." ifadesi yer almaktadır. Metinlerde kullanılan dil öğrenciye göre olduğunda metin öğrencilerce anlamlandırılabilir. Bu da metindeki yazıların okunaklılığı, kağıt düzeni, cümle ve sözcüklerin uzunluğu gibi metnin okunabilirliği ile ilgilidir. Güneş'e göre (2003) ders kitaplarında kullanılan cümlelerin de kısa ve basit olması okunabilirliği artırıcı olmaktadır. Bu bağlamda ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeyleri önem arz etmektedir.

Okunabilirlik formülleri aslında farklı yaşlardaki çocuklara uygun metin seçiminde öğretmenlere yardımcı olmak için okul ders kitaplarını sıralamak amacı ile geliştirilmiştir (Dubay, 2004).

Ateşman'a göre (1997) okunabilirlik, okuyan tarafından metinlerin kolay ya da güç anlaşılır olma durumudur. Okunabilirlikle ilgili çalışmalarda iki nokta göz ardı edilmemelidir:

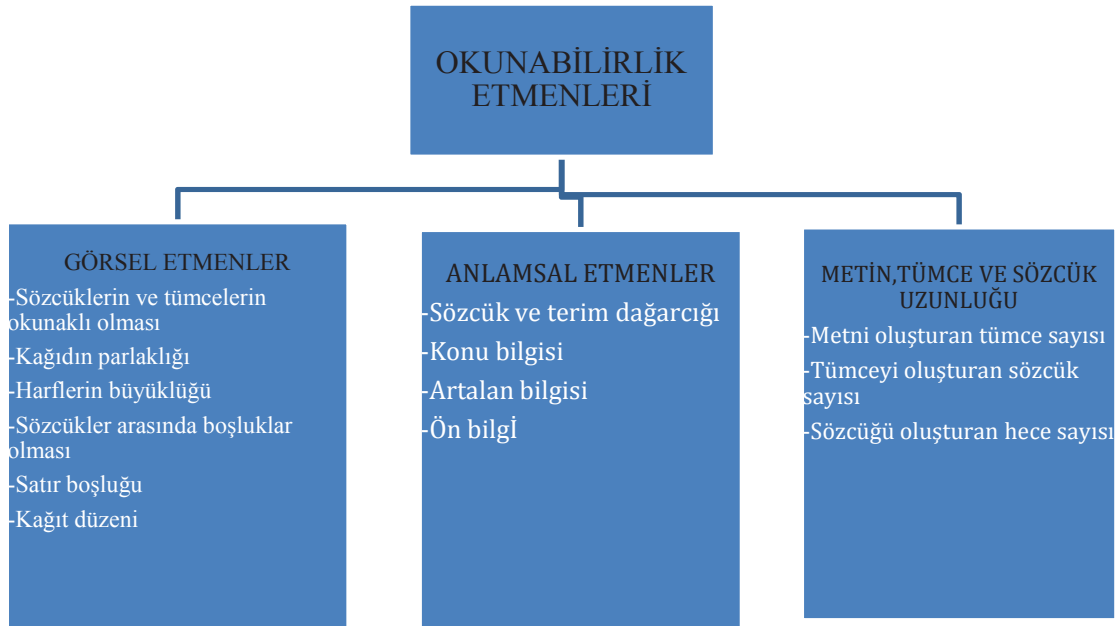
- Hece ve kelime sayılarının okunabilirliğin tek ölçütü olmaması

- Okunabilirlik ile okuduğunu anlamının aynı şey olmadığı

Okunabilirlik ile anlaşılabilirlik aynı şey değildir. Anlaşılabilirlik metnin niteliği ve içeriği ile de ilgilidir.

Okunabilirliğin ölçülmesinde birçok değişken kullanılmıştır. Farklı sözcüklerin toplam sözcük sayısına oranı; zor sözcüklerin, yabancı sözcüklerin, sözcük türlerinin, terimlerin, soyut ya da somut sözcüklerin vb. oranı, kullanılan değişkenler arasındadır (Ateşman, 1997). Okunabilirlik ölçüsü, metnin nitel özellikleri ile birlikte ele alınırsa ancak kesin bir sonuca ulaştırabilir (Zorbaz, 2007). Bu bakımdan geliştirilen formüllerin tek başına okunabilirliği belirleyebileceğini söylemek zordur. Çünkü okunabilirlik düzeyi, kişiye göre de değişebilir. Çünkü bilinmeyen kelimeler de okunabilirliğe etki eder ve herkesin bilmediği kelimeler farklı olabilir.

Klasik okunabilirliğe bakıldığında 1920'lerde başladığı bilinmektedir. Elli klasik formül vardır, ama sadece yaklaşık beşi yaygın olarak kullanılmaktadır - Lorge (1944a), Flesch (1948), Dale ve Chall (1948), Bormuth (1969) ve Fry (1977) (Chall, 1996). Bu okunabilirlik formülleri kullanarak okunabilirliğin ölçümünde niceliksel bir yaklaşım vardır. Bunlar yalnızca kelimeler ve cümleler, yani kolaylıkla ölçülebilen kelime ve cümlelerin sayısı, kelime karmaşıklığı gibi dilbilimsel faktörlere odaklıdır. Aslında bu okunabilirliğin tamamen okuyucu dışında bir paradigma olduğunu gösterir. Metnin ne kadar okunabilir olduğunu tanımlamak için okuyucunun değişen okuma becerilerini bilmek bir zorunluluktur (Asem, 2012).

Şekil 1: Okunabilirlik Etmenleri

Klare'e göre (1976) bazı kelime zorluk değişkenleri:

- Kelimenin anlam oranı (işlev vs.)
- Kelime anlam özellikleri (sıklık, aşinalık, uzunluk)
- Somutluk-soyutluk vs.
- Çağrıştırmaya değeri
- Etkin, fiili adlaştıran yapılar vs.

Selzer'e göre (1981) okuma oldukça bireysel bir aktivitedir ve okunabilirlik formüllerinin okuyucular için genelleştirilmesi doğru olmaz (akt. Asem, 2012). Okuyucunun yetenekleri, artalan bilgisi, okuma amacı, algılama durumu ve ilgisi göz ardı edilemez (Davison, 1985). Nunan (1985) da içeriği bilme ve okuyucunun artalan bilgisi anlama düzeyleri üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu belirtmiştir.

Formüllerin okuyucunun motivasyonu, dil becerisi ya da ön bilgisini düşünmediği belirtilerek okunabilirlik formüllerinin ciddi bir sınırlama getirdiğine işaret edilmiştir (Steven vd. 1992'den akt. Asel, 2012). Okunabilirlik çalışmalarının çoğu nicel ve okuyucu dışına odaklıdır. Bu nedenle Asel (2012) yeni ve nitel bir yaklaşımla çalışır. W.Shakespeare'e ait bir şiir en yaygın olarak kullanılan dört formülle ölçü-

lür. (Flesch vb.) Metin ortalama olarak kolay bulunur ve nicel olarak 5.sınıflar için uygundur. Metnin anlaşılabilirliğini değerlendirmek için rastgele yüz öğrenci seçilir. Sadece öğrencilerin %2'si metni anladığını söyler. Bu yüzden okunabilirlik formülleri semantik ve özel faktörlere ilişkin bazı durumlarda birçok farklı yöne sahiptir. Oliver'e göre (1998) metinlerin nicel ölçümünü Flesch okunabilirlik formülleri kullanarak okunabilirliğin bütünsel değerlendirilmesi yapılamaz. Okunabilirlik araştırmalarındaki yeni değişim okuma sırasında okuyucuların beyninde neler olduğuna odaklanma eğilimindedir (Janam vd., 2010'dan akt. Asel, 2012).

Okuyucunun okumasını kolay yapan özellikler: ön bilgi, okuma becerisi, ilgi, motivasyondur. Metnin okunmasını kolay yapan özellikler: içerik, stil, tasarım ve düzenleme olarak sıralanmıştır (Asel, 2012).

Türkçede okunabilirliğe baktığımızda ise ilk olarak 1997'de Ateşman tarafından sözcük ve tümce uzunluğu dikkate alınarak bir formül geliştirilmiştir. Burada Flesch okunabilirlik formülü İngilizce ve Türkçenin yapısal farklarına bakılarak Türkçeye uyarlanmıştır.

Ateşman (1997) Türkçe için uyarladığı okunabilirlik formülünü geliştirirken şu yöntemleri izlemiştir:

- Değişik zorluk düzeylerinde ve farklı alanlardan metinler seçilerek bunlar en zor okunanından en kolay okunanına göre sınıflandırılmıştır.

- Her metinde bulunan ortalama sözcük ve tümce uzunlukları kullanılmak suretiyle Flesch okuma kolaylığı formülündeki katsayılar Türkçe için hesaplanmaya çalışılmıştır.

TÜRKÇE		ZORLUK DERECESESİ	İNGİLİZCE	
Sözcük Uzunluğu (Hece Sayısı)	Tümce Uzunluğu (Kelime Sayısı)		Sözcük Uzunluğu (Hece Sayısı)	Tümce Uzunluğu (Kelime Sayısı)
2.2	4	Kolay Metin	1,3	10
2.6	10	Normal Metin	1.5	17
3.0	30	Zor Metin	1,8	27

Şekil 2: Türkçe /İngilizce Zorluk Derecesine Göre Sözcük ve Tümce Uzunlukları (Okur ve Arı, 2013:208)

Flesch'e göre İngilizce metinlerde ortalama sözcük uzunluğu yaklaşık 1,4 hece, ortalama sözcük uzunluğu ise 14-15 sözcüktür (akt. Ateşman, 1997).

Metinlerin okunabilirliğinin belirlenebilmesi amacıyla Flesch'in Ateşman (1997) tarafından Türkçeye uyarlanan aşağıdaki formülü kullanılmıştır.

$$\text{Okunabilirlik Sayısı} = 198,825 - 40,175 \cdot x_1 - 2,610 \cdot x_2$$

x_1 = Hece olarak ortalama kelime uzunluğu

x_2 = Kelime olarak ortalama cümle uzunluğu

Bir diğer çalışma da Çetinkaya'nın (2010) Türkçe metinlerin okunabilirlik düzeylerinin tanımlanması ve sınıflandırılmasına dönük bir formül geliştirmiştir. Metinlerin okunabilirlik düzeyini belirleyen formül denklemi şu şekildedir:

$$OP = 118,823 - 25,987 \cdot OSU - 0,971 \cdot OTU$$

OP= Okunabilirlik Puanı

OTU= Ortalama tümce uzunluğu

OSU= Ortalama sözcük uzunluğu

Ateşman Formülü Düzeyleri		↑	Çetinkaya-Uzun Formülü Düzeyleri		
PUAN	DERECE		PUAN	OKUMA DÜZEYİ	SINIF SEVİYESİ
90-100	Çok kolay	↑	51+	Bağımsız Okuma	5, 6 ve 7. Sınıf
70-89	Kolay		↑	35-50	Eğitsel Düzey
50-69	Orta Güçlükte	↑		0-34	Engelli Düzey
30-49	Zor		↑		
0-29	Çok Zor				

Şekil 3: Ateşman ve Çetinkaya-Uzun'a Göre Okunabilirlik Puanları ve Düzeyleri (Okur ve Arı, 2013:208)

Okunabilirlikle ilgili çalışmalardan biri Güneş (2000), MEB tarafından 1996 yılında yayımlanan "Çocuk Kitapları Dizisi"ne yönelik bir çalışma yapmış ve yaptığı bu çalışmada 52 kitaptan sadece 40 tanesinin okunabilirlik ölçütlerine göre hazırlanmış olduğu sonucuna varmıştır.

Temur (2002) ilköğretim 5. sınıf Türkçe ders kitaplarında bulunan metinlerle bu kitapları okuyan öğrencilere ait kompozisyonların okunabilirlik açısından karşılaştırıldığı çalışmada ders kitaplarındaki metinlerin ortalama okunabilirlik değerinin öğrenci kompozisyonlarından yüksek olduğu ancak bu değer anlamlı olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Zorbaz (2007) 1-8. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki masalların kelime-cümle uzunlukları ve okunabilirlik düzeyleri üzerine bir çalışma yapmıştır. Araştırmacı, bu çalışmada ders kitaplarına alınan masalların kelime ve özellikle cümle uzunluklarının, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre düzenli bir artış göstermediği, cümle uzunluğu ve okunabilirlik açısından metinlerde 6. sınıfa geçişte bir değişiklik olduğu, bunun dışında sınıflara göre belirli bir değişimin olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Okunabilirlikle ilgili başka bir çalışma da Çiftçi, Çeçen ve Melanlıoğlu (2007) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada 6.sınıf kitaplarında bulunan 46 metnin kelime ve cümle uzunlukları kullanılarak okunabilirlik seviyeleri ölçülmüştür. Bu ölçüm Ateşman'ın Flesch'den uyarladığı formül ile gerçekleştirilmiştir. Öyküleyici metinlerin cümle uzunlukları bilgilendirici öykülere göre daha kısa olduğu için okunabilirlik düzeyleri daha yüksek çıkmıştır.

Temizyürek (2010) Ateşman (1997) formülünü kullanarak 100 temel eserden seçilen 10 kitabın okunabilirliğini ölçmüştür. Kitaplar arasında kelime uzunluğu bakımından anlamlı bir fark olmadığı ancak cümle uzunluğunda dikkate değer bir farklılık belirlenmiştir.

Okur ve Arı (2013) Türkçede uygulanan iki formülle 6,7 ve 8.sınıf ders kitaplarının okunabilirliğini belirlemiş, öykülendirici ve bilgilendirici metinlerin okunabilirlik güçlerini karşılaştırmıştır. Buna göre çok kolay, kolay ve orta düzeydeki metinlerde 6.sınıftan 8. sınıfa doğru

bir azalma yoktur. Zor düzeydeki metinlerde 6.sınıftan 8. sınıfa doğru bir artma görülmektedir. Ancak metinlerde 6.sınıftan 8. sınıfa doğru bir artma görülmemektedir. 7. sınıftaki çok zor düzeydeki metinlerin oranı 6. sınıftan daha düşük çıkmıştır. Her iki formüle göre bilgilendirici ve öyküleyici metinlerin okunabilirlik düzeyi karşılaştırıldığında bilgilendirici metinlerin okunabilirlik düzeyinin öyküleyici metinlere göre daha zor olduğu belirlenmiştir.

Alanyazında 5.sınıf ders kitaplarının okunabilirliğine yönelik geniş bir çalışma yapılmamıştır. Bu çalışmada Ateşman (1997) ve Çetinkaya (2010) formülleri kullanılarak 5.sınıf ders kitaplarında yer alan metinlerin okunabilirliğini ölçmek amaçlanmıştır.

Problem

Çalışmanın problem cümlesini "5. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki okuma metinlerinin okunabilirlik gücü nedir?" sorusu teşkil etmektedir. Bu soruya cevap verebilmek için Türkçenin yapısına uygun kullanışlı iki formül işe koşulmuştur: Ateşman ve Uzun-Çetinkaya okunabilirlik formülleri. Bu problem doğrultusunda alt problemler şunlardır:

1. 5. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde ortalama sözcük ve tümce uzunluğu nedir?
2. 5. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik gücü nedir?
3. 5. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki bilgilendirici metinlerin okunabilirlik gücü nedir?
4. 5. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki öyküleyici metinlerin okunabilirlik gücü nedir?

2. YÖNTEM

Evren ve Örneklem

Okunabilirlik düzeyini belirleyen bu çalışmanın evrenini Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nca onaylanmış, Tebliğler Dergisi'nin çeşitli sayılarında yayımlanmış ve bu araştırmanın yapıldığı tarihlerde (2012/2013 eğitim öğretim

yılı) okullarda ders kitabı olarak okutulan 5. Sınıf Türkçe ders kitapları oluşturmaktadır. Evren içinde yaygın olarak Türkiye'nin değişik illerinde okutulmakta olan beş adet Türkçe ders kitabı örneklemini teşkil etmektedir.

Sınırlılık

Bu çalışma beş 5. sınıf Türkçe ders kitabı ile sınırlıdır. Bu beş kitap şunlardır: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Koza Yayınları, Ada Yayınları, Engin Yayınları ve Özgün Yayınları.

Çalışmanın örneklemini oluşturan beş ders kitabındaki bilgilendirici ve öyküleyici metinler çalışmaya dâhil edilmiş; şiirler, serbest okuma metinleri ve dinleme metinleri çalışma kapsamına alınmamıştır. Sonuçta toplam beş ders kitabındaki 100 (yüz) metin, çalışmanın sınırlılığını oluşturmaktadır.

Ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik sayıları ve güçlük dereceleri metnin zorluğuyla ilgili tahminde bulunulmasını sağlar. Dolayısıyla bu çalışmada kullanılan okunabilirlik formülleri seslem, sözcük ve tümce saymaya dayandığı için anlaşılabilirlik kapsam dışındadır.

Araştırmanın Modeli

5. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirliğini tahmin etmeyi amaçlayan bu çalışmanın modeli var olan bir durumu betimlemede kullanılan "tarama/betimleme modeli"dir.

Uygulama

Türkçe metinlere yönelik yapılan okunabilirlik araştırmalarında girişte de görüldüğü gibi sadece Ateşman formülü kullanılmıştır. Bir kısım araştırmada ise İngilizce için geliştirilen formüller doğrudan Türkçe metinlere uygulanmıştır ki bu da Çetinkaya'nın (2010:65) belirttiği gibi farklı özelliklere sahip iki dile ait metinlerde aynı formülleri kullanmak geçerli sayılmaz.

Araştırmacılar beş Türkçe ders kitabındaki bilgilendirici ve öyküleyici okuma metinlerinin hece, kelime ve cümlelerini saymış, Ateşman ve Uzun-Çetinkaya okunabilirlik formüllerini her metin için uygulamışlardır. Böylelikle farklı iki

formüle göre metinlerin okunabilirlik durumunu ortaya çıkarmışlardır. Bu uygulamanın basamakları şöyle gerçekleştirilmiştir:

1. Sözcükler sayılır.

(Boşlukla aralanmış, sayılar, yazıbirimler, semboller ve yazıbirim kümeleri sözcük olarak kabul edilmiştir. Birleştirme çizgisiyle ayrılmış sözcükler ve kısaltmalar sözcük olarak kabul edilmiştir.)

2. Tümceler sayılır.

(Dilbilgisel olarak diğer tümce veya tümleçten bağımsız olduğu düşünülen her birim tümce olarak kabul edilmiştir. Nokta (.), soru işareti (?), açıklama noktası (:) ve iki parantez () bitirilmiş bir tümce olarak kabul edilmiştir. Ayrıca virgöl (,) ile ayrılmış sıralı tümceler ve ve/veya/dA/ki/yahut gibi çeşitli bağlaçlarla bağlanmış bağlı tümcelerin her biri de tümce sayılır.

3. Seslemler sayılır.

(Seslemler sesletildiği biçimiyle sayılmıştır. Semboller ve şekiller de sesletildikleri biçimiyle sayılmıştır.)

4. Ortalama tümce uzunluğu bulunur.

Bu aşamalardan sonra yukarıda da yer alan iki ayrı okunabilirlik formülü ile her metnin okunabilirlik puanı bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Ortalama uzunluklar ve formüller uygulandıktan sonra çıkan sonuçlar, Şekil 2'de her iki formülde de belirtilen sınıflamalardaki düzeylere göre analiz edilmiştir.

Güvenirlilik

Çalışmanın örneklemini oluşturan ders kitaplarındaki metinlerin Ateşman ve Uzun-Çetinkaya okunabilirlik formüllerine göre güvenirliliğini sağlamak için araştırmacılar metinlerdeki hece, kelime ve cümleleri ayrı ayrı saymışlar, bunlarda farklı sayılara ulaşımlarsa birlikte tekrar saymışlardır.

3. BULGULAR

Bu bölümde Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeyleriyle ilgili olarak tablolar düzenlenmiştir. Tablolardaki kısaltmaların anlaşılması için şu bilgileri vermek yerinde olacaktır:

Tablolardaki tür sütunlarında 1=bilgilendirici metni, 2=öyküleyici metni simgeler. OSU= ortalama sözcük uzunluğu, OTU= ortalama tümce uzunluğu, A OPU= Ateşman okunabilirlik puanı, UÇ OPU=Uzun-Çetinkaya okunabilirlik puanı. Düzey sütununda belirtilenler ise iki formüle (Ateşman, Uzun-Çetinkaya) göre okunabilirlik düzeyini belirtmektedir.

Tablo 1: Ada Yayınları 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerin Okunabilirlik Düzeyleri

Nu	Metin Adı	Tür	Zorluk Düzeyi				Düzey
			OSU	OTU	A OPU	UÇ OPU	
1	Para Cüzdanı	2	2,4	8,2	80,39	48,12	kolay-eğitsel
2	Aslında Hepimiz Zekiyiz	1	2,3	6,8	87,37	51,65	kolay-bağımsız
3	Dağdelenoğlu	2	2,6	6,4	77,25	44,81	kolay-eğitsel
4	Atatürkçü Düşünce Sistemi	1	2,59	5,2	80,77	46,25	kolay-eğitsel
5	Güzel Atlar Ülkesi	1	2,81	7,52	66,15	38,4	orta-eğitsel
6	Gaziantep'ten İstanbul'a Yolculuk	2	2,7	6,8	70,71	40,89	kolay-eğitsel
7	Düşler ve Teknoloji	1	2,8	6,9	68,07	39,2	orta-eğitsel
8	Gökyüzünde Beliren Tuhaflik	2	2,6	5,2	80,21	45,89	kolay-eğitsel
9	Tükenmeyen Kalemler	1	2,71	9,9	63,72	38,54	orta-eğitsel
10	Bankamatik Kursu Açan Yok mu?	2	2,53	5,63	82,45	47,59	kolay-eğitsel
11	Uzayın Keşfi	1	3	10,06	51,76	30,92	orta-engelli
12	Rüzgarın Öyküsü	2	2,61	4,78	81,4	46,3	kolay-eğitsel
13	Çocukluğumdaki Bayramlar	2	2,68	6,25	74,49	42,88	kolay-eğitsel
14	Ateşte Açan Çiçekler	1	2,71	7,18	71,12	41,37	kolay-eğitsel
15	Babamdan Öğrendiklerim	2	2,73	8,61	66,5	39,41	orta-eğitsel
16	Zararlı Maddeler ve Sağlığımız	1	2,94	7,33	61,2	35,06	orta-eğitsel

Tablo incelendiğinde 8 bilgilendirici metnin okunabilirlik düzeyi Ateşman formülüne göre 3'ü kolay, 5'i orta; Uzun-Çetinkaya formülüne göre ise 1'i bağımsız, 6'sı eğitsel, 1'i engelli düzeydedir. Bu iki formüle göre Uzayın Keşfi adlı metnin diğer metinlere göre okunabilirliği daha zordur.

Tabloya göre 8 öyküleyici metnin okunabilirlik düzeyi Ateşman formülüne göre 7'si kolay, 1'i orta düzeydedir; Uzun-Çetinkaya formülüne göre ise 8'i de eğitsel düzeydedir. Bu iki formüle göre herhangi bir metnin diğerlerine göre zor olduğu söylenemez.

Tablo 2: Engin Yayınları 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerin Okunabilirlik Düzeyleri

Nu	Metin Adı	Tür	Zorluk Düzeyi				Düzye
			OSU	OTU	A OPU	UÇ OPU	
1	Gökçen Kız Çeşmesi	1	2,33	7,22	86,26	51,19	kolay-bağımsız
2	Yaşam Dersi	2	2,53	10,67	68,97	42,49	orta-eğitsel
3	Paylaşmak Güzeldir	2	2,68	10,1	64,62	39,26	orta-eğitsel
4	Başarının Sırrı	1	2,47	10,6	71,62	44,15	kolay-eğitsel
5	İletişimin Gücü	1	2,43	8,76	78,13	47,03	kolay-eğitsel
6	Elma Fabrikası	2	2,35	5,46	90,11	52,42	Çok kolay-bağımsız
7	İnternet Nedir?	1	2,99	10,78	50,55	30,65	orta-engelli
8	Isının Etkisi	2	2,52	8,41	75,31	44,96	kolay-eğitsel
9	Akşemsettin	1	2,64	11,42	62,82	39,05	orta-eğitsel
10	Cadı Burunlu Fabrika	2	2,38	8,59	80,05	48,45	kolay-eğitsel
11	Evdeki Takım	1	2,64	6,7	75,13	43,62	kolay-eğitsel
12	Denizin Yakut Çocukları	2	2,76	6,44	71,03	40,78	kolay-eğitsel
13	Sağlıklı Yaşam İksri Yoğurt	1	2,85	10,69	56,26	34,28	Orta-engelli
14	Türkiye'nin Turistik Değeri	1	2,95	10	53,87	32,23	orta-engelli
15	İnsanlık Değeri	2	2,43	6,13	85,16	49,7	kolay-eğitsel
16	Efsane Kent İstanbul	1	2,55	7,51	76,45	45,26	kolay-eğitsel
17	Eski Bayram Kokuları	2	2,71	9,62	64,66	38,94	orta-eğitsel
18	Sevgi Güneşi	2	2,94	7,22	69,65	40,45	orta-eğitsel
19	Karagöz Baba ile Hacivat Usta	1	2,57	7,47	75,85	47,98	kolay-eğitsel
20	Türklerde Aile	1	2,27	12	76	47,98	kolay-eğitsel
21	İki Kardeşin Savaşı	2	1,92	5,3	95	63,75	Çok kolay-bağımsız
22	Sevgili Babam	2	2,96	8,48	57,69	33,62	orta-engelli
23	Ölümsüzleşen Bahçe	2	2,75	8,23	43,87	74,61	zor-bağımsız
24	Ortaoyunu	1	2,71	7,22	71,04	41,35	kolay-eğitsel

Tablo incelendiğinde 12 bilgilendirici metnin okunabilirlik düzeyi Ateşman formülüne göre 8'i kolay, 4'ü orta; Uzun-Çetinkaya formülüne göre ise 1'i bağımsız, 8'i eğitsel, 3'ü engelli düzeydedir. Bu iki formüle göre İnternet nedir adlı metnin diğer metinlere göre okunabilirliği daha zor, Gökçen Kız Çeşmesi adlı metnin okunabilirliği daha kolaydır.

Tabloya göre 12 öyküleyici metnin okunabilirlik düzeyi Ateşman formülüne göre 2'si çok kolay, 4'ü kolay, 5'i orta, 1'i zor düzeydedir; Uzun-Çetinkaya formülüne göre ise 3'ü bağımsız, 8'i de eğitsel, 1'i engelli düzeydedir. Bu iki formüle göre Sevgili Babam adlı metnin okunabilirliğinin diğer metinlere göre zor olduğu, İki Kardeşin Savaşı adlı metnin de kolay olduğu söylenebilir.

Tablo 3: Koza Yayınları 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerin Okunabilirlik Düzeyleri

Nu	Metin Adı	Tür	Zorluk Düzeyi				Düzy
			OSU	OTU	A OPU	UÇ OPU	
1	Elleri Titriyor	2	2,77	5,5	72,08	40,8	kolay-eğitsel
2	Konuşma Sanatı	1	2,8	7,8	65,15	37,9	Orta-eğitsel
3	Kadın Hakları	1	2,7	12,6	54,82	34,71	orta-engelli
4	Tek Başına	2	2,7	6	72,05	41,1	kolay-eğitsel
5	Kahramanmaraş	1	2,7	11,9	40,61	23,71	zor-engelli
6	Yağmur	2	2,8	5,3	71,36	23,7	kolay-engelli
7	Bir Deprem Ülkesinde Yaşıyoruz	1	2,6	13,3	61,23	39,3	orta-eğitsel
8	2070 Yılında Yazılmış Bir Mektup	2	2,4	8,5	57,39	32,1	orta-engelli
9	Bir Ağacın Ölümü	2	2,6	5,6	78,49	45	kolay-eğitsel
10	Kırlangıçlar Neden Sürekli Uçarlar?	1	2,6	4	56,32	34,25	orta-engelli
11	Yağ Satarım, Bal Satarım	2	2,9	6,3	63,49	35,86	orta-eğitsel
12	Sporun Faydası	1	1,8	17	81,12	55,12	kolay-bağımsız
13	Halk Müziğimiz	1	3,3	14	27,19	17,88	Çok zor-engelli
14	Kangurular Ülkesinde Çanak-kale Anıtı	1	2,6	8,5	56,7	41,4	orta-eğitsel
15	Misafirliklerimiz	1	2,6	15,6	51,52	34,78	orta-engelli
16	Ay'a Yolculuk	2	2,7	9,1	63,37	37,73	orta-eğitsel
17	Astronot Olmak İstiyorum	1	2,5	9,2	71,1	42,84	kolay-eğitsel

Tablo incelendiğinde 10 bilgilendirici metnin okunabilirlik düzeyi Ateşman formülüne göre 2'si kolay, 6'sı orta, 1'i zor, 1'i çok zor; Uzun-Çetinkaya formülüne göre ise 1'i bağımsız, 4'ü eğitsel, 5'i engelli düzeydedir. Bu iki formüle göre Halk Müziğimiz adlı metnin diğer metinlere göre okunabilirliği daha zor, Sporun faydası adlı metnin daha kolay olduğu görülmektedir.

Tabloya göre 7 öyküleyici metnin okunabilirlik düzeyi Ateşman formülüne göre 4'ü kolay, 3'ü orta düzeydedir; Uzun-Çetinkaya formülüne göre ise 5'i eğitsel, 2'si engelli düzeydedir. Bu iki formüle göre 2070 Yılında Yazılmış Bir Mektup adlı metnin diğer metinlere göre okunabilirliği daha zordur.

Tablo 4: MEB Yayınları 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerin Okunabilirlik Düzeyleri

Nu	Metin Adı	Tür	Zorluk Düzeyi				Düzy
			OSU	OTU	A OPU	UÇ OPU	
1	Uçurtma	2	2,2	4,6	97,95	56,89	Çok kolay-bağımsız
2	Pireyi Deve Yapmak	1	2,6	8,4	84,4	50,83	kolay-eğitsel

3	Merhaba Asker	2	2,7	11	60,63	37,19	orta-eğitsel
4	Atatürk'ün Çalışmaları	1	2,8	28,2	11,82	18,09	Çok zor – engelli
5	Çöp Ev	2	2,5	8,1	74,55	44,25	kolay-eğitsel
6	Tırtıldan Kelebeğe	1	2,6	8,4	68,69	40,69	orta-eğitsel
7	Dilim Dilim Güzel Dilim	2	2,6	7,8	73,7	43,49	kolay-eğitsel
8	Hacı Bektaş Veli	1	2,45	7,09	81,41	47,96	kolay-eğitsel
9	Küçük Kar Tanesi	2	2,6	6,8	75,56	44,1	kolay-eğitsel
10	Uzayda Yaşam	1	2,7	9,1	64,2	38,31	orta-eğitsel
11	Burada Dur	2	2,6	8,1	71,4	42,1	kolay-eğitsel
12	Dört Mevsimde Dört Güzellik: Abant	1	2,8	12,72	50,6	31,72	orta-engelli
13	Her Şey Bir Uçurtmayla Başladı	2	2,6	9,2	69,8	41,51	orta-eğitsel
14	Bir Tıkla Elektronik Posta	1	3,1	8,5	51,77	29,84	orta-engelli
15	Çocuk Doğru Söyledi	2	2,7	5,9	71,24	40,54	kolay-eğitsel
16	Şu Heykellere Bak	1	2,7	8,2	68,32	32,45	orta-engelli

Tablo incelendiğinde 8 bilgilendirici metnin okunabilirlik düzeyi Ateşman formülüne göre 2'si kolay, 5'i orta, 1'i çok zor; Uzun-Çetinkaya formülüne göre ise 4'ü eğitsel, 4'ü engelli düzeydedir. Bu iki formüle göre Atatürk'ün Çalışmaları adlı metnin diğer metinlere göre okunabilirliği daha zordur.

Tabloya göre 8 öyküleyici metnin okunabilirlik düzeyi Ateşman formülüne göre 1'i çok kolay, 5'i kolay, 2'si orta düzeydedir; Uzun-Çetinkaya formülüne göre ise 1'i bağımsız, 7'si de eğitsel düzeydedir. Bu iki formüle göre Uçurtma adlı metnin okunabilirliği diğer metinlere göre daha kolaydır.

Tablo 5: Özgün Yayınları 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerin Okunabilirlik Düzeyleri

Nu	Metin Adı	Tür	Zorluk Düzeyi				Düzy
			OSU	OTU	A OPU	UÇ OPU	
1	Sinağrit Baba	2	2,6	5,1	80,5	45,9	kolay-eğitsel
2	Dinlemesini Biliyor muyuz?	1	2,6	4,3	82,8	46,9	kolay-eğitsel
3	Gamsız	2	2,6	4,3	82,4	46,6	kolay-eğitsel
4	Parasız Yatılı	2	2,4	4	88,23	50,1	kolay-eğitsel
5	Bilimin Işığında Yürümek	1	2,9	6,2	65,31	36,96	orta-eğitsel
6	Kadının Toplumdaki Yeri	1	3	5,9	61	34,41	orta-engelli
7	Ordular! İlk Hedefiniz Akdeniz	2	2,6	5,2	78,9	45	kolay-eğitsel
8	Anadolu Çiçekleri ve Dino'nun Çiçeklemesi	2	3,4	4,1	48,58	24,64	zor-engelli
9	Dupnisa Mağarası	2	2,8	5,6	69,88	39,05	orta-eğitsel
10	Yeryüzü Cenneti:Gökova Kör	2	2,6	5,2	76,57	43,55	kolay-eğitsel

11	Dedelerin Düşleri Gerçek Olsaydı	2	3	8,4	55,63	32,25	orta-engelli
12	Bencil Dev	2	2,5	6,4	80,12	46,07	kolay-eğitsel
13	Şahitler Kayası	2	2,3	6,9	86,24	50,97	kolay-bağımsız
14	Renklerin Dünyası	1	2,1	10,9	84,05	52,42	orta-engelli
15	Braille Alfabesi	1	2,4	9,6	77,07	46,96	kolay-eğitsel
16	Arşimet ve Kralın Altın Tacı	2	2,75	6,17	71,93	41,17	kolay-eğitsel
17	Çamaşır Makinesi	1	2,8	10,8	55,89	34,17	orta-engelli
18	Yazının Bulunuşu	1	2,5	8,9	73,42	44,12	kolay-eğitsel
19	Uçurtmam Bulutlardan Yüce	2	2,4	5,1	86,5	49,84	kolay-eğitsel
20	Beyaz Bisiklet	2	2,5	5,2	82,36	47,24	kolay-eğitsel
21	Forsa	2	2,7	5,5	75,34	42,91	kolay-eğitsel
22	Mimar Sinan	1	2,8	8,5	60,82	35,66	orta-eğitsel
23	Alageyik	2	2,6	5,5	79,59	45,69	kolay-eğitsel
24	Bedenin Uyarıları	1	2,3	10,7	76,71	77,54	kolay-bağımsız
25	Mavi Kuşu Gören Var mı	2	2,1	5,9	97,3	57,39	Çok kolay-bağımsız
26	Köpeğin Dünyasında Harikalar Dolu	2	2,6	6,3	65,03	39,36	orta-eğitsel
27	İnsan Vücudu	1	2,4	10	73,62	45,04	Kolay-eğitsel

Tablo incelendiğinde 10 bilgilendirici metnin okunabilirlik düzeyi Ateşman formülüne göre 5'i kolay, 5'i orta; Uzun-Çetinkaya formülüne göre ise 1'i bağımsız, 6'sı eğitsel, 3'ü engelli düzeydedir. Bu iki formüle göre Çamaşır Makinesi adlı metnin diğer metinlere göre okunabilirliği daha zor, Bedenin Uyarıları adlı metnin okunabilirliğinin daha kolay olduğu görülmektedir.

Tabloya göre 17 öyküleyici metnin okunabilirlik düzeyi Ateşman formülüne göre 1'i çok kolay, 12'si kolay, 3'ü orta, 1'i zor düzeydedir; Uzun-Çetinkaya formülüne göre ise 2'si bağımsız, 13'ü eğitsel, 2'si engelli düzeydedir. Bu iki formüle göre Anadolu Çiçekleri ve Dino'nun Çiçeklemesi adlı metnin diğer metinlere göre okunabilirliği daha zor, Mavi Kuşu Gören Var mı adlı metnin okunabilirliği daha kolay olduğu söylenebilir.

Tablo 6: Ateşman Formülüne Göre 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerin Okunabilirlik Düzeyleri

	Çok kolay	Kolay	Orta	Zor	Çok zor	TOPLAM
Metin Sayısı	4	52	39	3	2	100
%	4	52	39	3	2	100,00

Ateşman formülüyle düzenlenmiş beş 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki 100 metnin okunabilirliğinin gösterildiği tablo incelendiğinde en çok

birikmenin orta düzeyde (%39), en az birikmenin ise çok zor düzeyde (%2) olduğu görülmektedir.

Tablo 7: Uzun-Çetinkaya Formülüne Göre 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerin Okunabilirlik Düzeyleri

	Bağımsız	Eğitsel	Engelli	Toplam
Metin Sayısı	10	69	21	100
%	10	69	21	100

Uzun-Çetinkaya formülüne göre düzenlenmiş beş 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin okunabilirliğinin belirtildiği dağılım tablosu incelendiğinde en çok birikmenin eğitsel okuma düzeyinde (%69), en az birikmenin ise ba-

ğımsız okuma düzeyinde (%10) olduğu görülmektedir. Bu bulguya göre Uzun-Çetinkaya okunabilirlik formülü esas alındığında metinlerin %10'u beşinci sınıf ders kitaplarının seviyesindedir.

Tablo9: Uzun-Çetinkaya Formülüne Göre Bilgilendirici Metinlerin Okunabilirliği

	Bağımsız	Eğitsel	Engelli	Toplam
Metin Sayısı	4	28	16	48
%	8.33	58.33	33.33	100

Uzun-Çetinkaya formülüne göre düzenlenen tablo incelendiğinde bilgilendirici metin türünde en çok birikmenin eğitsel okuma düzeyinde

(%58.33) olduğu, en az birikmenin ise bağımsız okuma düzeyinde (%8.33) olduğu görülmektedir.

Tablo 10: Ateşman Formülüne Göre Öyküleyici Metinlerin Okunabilirliği

	Çok kolay	Kolay	Orta	Zor	Çok zor	Toplam
Metin Sayısı	4	32	14	2	0	52
%	7.69	61.53	26.92	3.84	0	100

Ateşman formülüne göre düzenlenen tablo incelendiğinde öyküleyici metin türünde en çok birikme kolay güçlükteki metinlerde

(%61.53) görülmektedir. En az birikme ise zor güçlükteki metinlerde (%3.84) görülmektedir.

Tablo 11: Uzun-Çetinkaya Formülüne Göre Öyküleyici Metinlerin Okunabilirliği

	Bağımsız	Eğitsel	Engelli	Toplam
Metin Sayısı	6	41	5	52
%	11.53	78.84	9.61	100

Uzun-Çetinkaya formülüne göre düzenlenen tablo incelendiğinde öyküleyici metin türünde en çok birikmenin eğitsel okuma düzeyinde

(%78.84) olduğu, en az birikmenin ise engelli okuma düzeyinde (%9.61) olduğu görülmektedir.

Tablo 12: Beşinci Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Ortalama Sözcük ve Tümce Uzunlukları

Kitap	OSU	Bilgilendirici	Öyküleyici	OTU	Bilgilendirici	Öyküleyici
		Metinlerde OSU	OSU		Metinlerde OTU	Metinlerde OTU
Ada	2.66	2.73	2.60	7.04	7.61	6.48
Engin	2.59	2.61	2.57	8.53	9.19	7.88
Koza	2.65	2.62	2.69	9.42	11.39	6.61
MEB	2.64	2.71	2.56	9.5	11.32	7.68
Özgün	2.60	2.58	2.61	6.70	8.58	5.21
Genel Ortalama	2.62	2.65	2.60	8.23	9.61	6.77

4. SONUÇ

Bilgilendirici metinlerdeki sözcük uzunluğu açısından en düşük ortalama Özgün Yayınları (2.58), en yüksek ortalama ise Ada Yayınları (2.73) ders kitabına aittir. Öyküleyici metinlerdeki sözcük uzunluğu açısından en düşük ortalama MEB Yayınları (2.56), en yüksek ortalama ise Koza Yayınları (2.69) ders kitabına aittir. Bilgilendirici metinlerdeki tümce uzunluğu açısından en düşük ortalama Ada Yayınları (7.61), en yüksek ortalama ise Koza Yayınları (11.39) ders kitabına aittir. Öyküleyici metinlerdeki tümce uzunluğu açısından en düşük ortalama Özgün Yayınları (5.21), en yüksek ortalama ise Engin Yayınları (7.88) ders kitabına aittir.

Ateşman formülüne göre metinlerin % 4'ü çok kolay, % 52'si kolay, % 39'u orta, %3'ü zor ve % 2'si çok zordur. Uzun-Çetinkaya formülüne göre ise metinlerin % 10'u bağımsız, % 69'u eğitsel ve % 21'i engelli düzeydedir. İncelenen beş kitapta yer alan metinlerin sadece % 10'u bağımsız okuma düzeyinde olup 5.sınıf düzeyindedir.

Ateşman formülüne göre öyküleyici metinlerin % 7.69'u çok kolay, % 61,53'ü kolay, % 26.92'si orta ve %3.84'ü zordur. Ateşman formülüne göre bilgilendirici metinlerin % 41.66'sı kolay, % 52.08'i orta, % 2.08'i zor ve % 4.16'sı çok zordur.

Ateşman formülüne göre bilgilendirici ve öyküleyici metinlerin okunabilirlik düzeyi karşılaştırıldığında öyküleyici metinlerin okunabilirlik düzeyinin bilgilendirici metinlere göre daha kolay olduğu görülmektedir. Çünkü öyküleyici metinlerin %7.69'u çok kolay ve %61.53'ü kolayken, bilgilendirici metinlerin % 41.66'sı kolaydır. Ayrıca bilgilendirici metinlerin % 4.16'sı çok zorken, öyküleyici metinlerde çok zor metin bulunmamaktadır.

Uzun-Çetinkaya formülüne göre bilgilendirici metinlerin % 8.33'ü bağımsız, % 58.33'ü eğitsel ve % 33.33'ü engelli düzeydedir. Uzun-Çetinkaya formülüne göre öyküleyici metinlerin % 11.53'ü bağımsız, % 78.84'ü eğitsel ve % 9.61'i engelli düzeydedir.

Uzun-Çetinkaya formülüne göre de bilgilendirici metinlerin okunabilirlik düzeyinin öyküleyici metinlere göre daha zor olduğu görülmektedir. Çünkü öyküleyici metinlerin % 9.61'i engelli düzeydeyken, bilgilendirici metinlerin % 33.33'ü engelli düzeydedir.

Kaynakça

- Asem, B. (2012). Readability assessment of printed materials: going beyond readability formulas. *International Journal of Environment, Ecology, Family and Urban Studies*.
- Ateşman, E. (1997). Türkçede Okunabilirliğin Ölçülmesi. *A.Ü. TÖMER Dil Dergisi*, 58, 171-174.
- Chall J. S. (1996). Varying Approaches to Readability Measurement. *Revue québécoise de linguistique*, 25, 23-40.
- Çetinkaya, G. (2010), *Türkçe Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerinin Tanımlanması ve Sınıflandırılması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çiftçi, Ö. Çeçen, M. A. Melanlıoğlu, D. (2007). Altıncı Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirlik Açısından Değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 22, 206-219.
- Davison, A. (1985). *Readability-The Situation Today* (Technical report no. 359). Urbana Champaign: University of Illinois.
- DuBay, W. H. (2004). *The principles of readability*. U.S. : Impact Information. Costa Mesa, CA.
- Güneş, F. (2000), "Çocuk Kitaplarının Okunabilirlik Ölçütleri Açısından İncelenmesi", I. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu. Ankara: Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Öğretim Merkezi Yayınları.
- Güneş, F. (2003). Okuma-Yazma Öğretiminde Cümlelerin Önemi, *TÜBAR*, 13.
- Klare, G. R. (1976). *A second look at the validity of the readability formulas*. *Journal of reading behavior*. 8, 159-152.
- MEB (1995). Ders Kitapları Yönetmeliği. Ankara: 2434 Sayılı Tebliğler Dergisi.
- Okur, A., Arı, G. (2013). 6,7,8.Sınıf Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirliği. *İlköğretim Online*, 12 (1), 202-226.
- Özbay, M. (2003). Türkçe Öğretiminde Hedef-Araç İlişkisinin Ders Kitabı Örneğinde Değerlendirilmesi, *TÜBAR-XIII*.
- Temizyürek, F. (2010). Türkiye’de Okuma Seferberliği Çerçevesinde Seçilen Kitapların Kelime-Cümle Uzunlukları ve Okunabilirlik Açısından İncelenmesi. *TÜBAR*, 27
- Temur, T. (2002), —*İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Bulunan Metinler İle Öğrenci Kompozisyonlarının Okunabilirlik Düzeyleri Açısından Karşılaştırması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ülper, H. (2010). *Okuma ve Anlamlandırma Becerilerinin Kazandırılması*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Zorbaz, K. Z. (2007). Türkçe Ders Kitaplarındaki Masalların Kelime-Cümle Uzunlukları ve Okunabilirlik Düzeyleri Üzerine Bir Değerlendirme. *Eğitim Kuram ve Uygulama*, 3 (1), 87-101.

Extended Summary

In Turkish teaching most widely used material is school books. Therefore quality of school books and being suitable for student's level is very important. Because student will get language awareness and adequacy thanks to the texts which student meet at Turkish lesson.

Readability formulas were developed for helping teachers for adapting texts which are suitable for children of different ages. Within measurement of readability many variances were used. These can be ranged as ; rate of different vocabularies to total vocabulary number, rate of difficult vocabularies foreign words, word category, terms, concrete or abstract words.

When we look at readability in Turkish firstly considering vocabulary and sentence length a formula was developed by Ateşman. Here Flesch readability formula was adapted to Turkey by looking structural differences of English and Turkish.

Another study is Çetinkaya and Uzun's formula which is directed to classification and description of Turkish texts' readability levels developed in 2010. Considering studies about readability of Turkish texts wide research on texts which are in school book was done by Güneş(2000), Temur(2002). Çiftçi, Çeçen and Melanlıoğlu(2007), Zorbaz(2007), Temüzyürek(2010) and lastly Okur and Arı (2013).

This study which determines readability level is like a continuation of study which is practiced previously by Okur and Arı(2013). Because previous study in accordance with that time's education system 6, 7 and 8th classes were evaluated secondary school.

But then 5th classes were evaluated as secondary school with same method and conception and this time 5th class school books were examined. 100 narrative and informative texts were taken from five books which were determined within universe and they were evaluated with regard to their readability points.

Model of this study which aims predicting text's readability in 5th class Turkish books is scanning and description model which is used for describing existential situation.

Researchers counted syllable, word and sentence of informative and narrative reading texts in five Turkish books. Ateşman and Uzun-Çetinkaya practiced readability formulas for every text. While this practice was being done words were counted, syllables were counted, sentences were counted and average word length and average sentence length were found from outcome (sum) numbers. Lastly by using formulas readability points were found.

As far as we see from the result of research according to Ateşman's formula 52 percentage of texts were found easy. (At the same time 52 texts) According to this formula while total of easy and difficult text is 5(3+2), the number of middle difficult texts is 39.

Whereas for Çetinkaya-Uzun formula 21 percentage of them are disabled (difficult) 69 percentage of them educational (middle) and 10 percentage of them was founded independent (easy). Average of these two formulas shows us majority of these texts are suitable for levels.

When narrative and informative texts were also evaluated one by one with these formulas it is observed that narrative texts are easier than informative texts.

When we maintain word length with 2, 62 and sentence length with 9, 62 averages it is observed that this text has a feature of normal next.

Consequently the general of texts; readability point, average word length, besides being normal level in terms of average sentence length there are also texts which can be categorized as very easy and very difficult.